

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 20 maj 2021
(OR. en)

8966/21

COHAFA 51
DEVGEN 100
ONU 50
COVID-19 215
COAFR 133
MOG 44
MAMA 85
COASI 70
COLAC 37
COJUR 11
PROCIV 61
RELEX 455

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	8725/21
Komm. dok. nr:	COM(2021) 110 final
Ärende:	Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om EU:s humanitära insatser: nya utmaningar, samma principer - Rådets slutsatser (20 maj 2021)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om EU:s humanitära insatser: nya utmaningar, samma principer, som antogs av rådet vid dess 3795:e möte den 20 maj 2021.

**Rådets slutsatser
om meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet och rådet
om EU:s humanitära insatser: nya utmaningar, samma principer**

1. Rådet välkomnar det lägliga meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om EU:s humanitära insatser, med tanke på de växande humanitära utmaningarna i världen både vad gäller finansiering och tillhandahållande av bistånd. Rådet uttrycker allvarlig oro över de humanitära behovens exempellösa omfattning, det krympande humanitära utrymmet och det växande finansieringsunderskottet. Covid-19-pandemin har avsevärt förstärkt effekterna av konflikter, klimatförändringar, befolkningstryck, tvångsförflyttningar, sönderfallande eller svag samhällsstyrning och det ökande antalet brott mot internationell humanitär rätt. Alla dessa faktorer påverkar särskilt befolkningsgrupper i utsatta situationer.
2. Rådet bekräftar giltigheten och relevansen av det europeiska samförståndet om humanitärt bistånd och upprepar vikten av att EU:s humanitära bistånd tillhandahålls på grundval av en behovsbaserad strategi och i linje med de humanitära principerna om humanitet, neutralitet, opartiskhet och oberoende.
3. Rådet framhåller Förenta nationernas väsentliga samordnande roll när det gäller att reagera på humanitära kriser, i en anda av effektiv multilateralism och partnerskap. Det betonar vikten av ett nära samarbete med centrala partner, genom vilket internationella och lokala humanitära icke-statliga organisationer och civilsamhället integreras, och konstaterar hur viktig den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen är när det gäller att främja och genomföra principbaserade humanitära åtgärder.

4. Rådet understryker att respekten för internationell humanitär rätt är en förutsättning för ett ändamålsenligt och effektivt humanitärt bistånd i situationer med väpnade konflikter, för att lindra drabbade befolkningsgruppers lidande och för att säkerställa att de skyddas i ökad utsträckning. Rådet betonar därför vikten av att konsekvent sätta respekt för och efterlevnad av internationell humanitär rätt i centrum för EU:s yttre åtgärder – i enlighet med EU:s riktlinjer för främjande av efterlevnaden av internationell humanitär rätt– samt att säkerställa skyddet av civila och civil infrastruktur, stödja och främja principbaserade humanitära insatser och skydda det humanitära utrymmet. Rådet betonar vidare behovet av att säkerställa säkert och obehindrat tillträde till behövande befolkningsgrupper samt säkerhet och skydd för humanitära arbetare och hälso- och sjukvårdspersonal. Det stöder en ytterligare förstärkning av ramen för efterlevnad av internationell humanitär rätt, i linje med rådets slutsatser om humanitärt bistånd och internationell humanitär rätt som antogs i november 2019. Rådet uppmanar till ökade insatser för att, när så är lämpligt, säkerställa en effektiv EU-samordning i frågor som rör internationell humanitär rätt, både internt och externt, inbegripet bättre övervakning av kränkningar av internationell humanitär rätt och fördömande av sådana handlingar, vilka inbegriper attacker mot civila, humanitära arbetare och vårdpersonal, vårdinrättningar och skolor.
5. Rådet understryker det akuta behovet av att stärka det globala arbetet för att avsevärt öka resursbasen för humanitära insatser samt vikten av att tillhandahålla humanitärt bistånd på ett effektivare sätt med tillgängliga resurser. Rådet uppmuntrar kommissionens och medlemsstaternas arbete för att säkra ytterligare humanitär finansiering så att EU kan behålla sin ledande roll bland globala givare och säkerställa en mer hållbar och balanserad fördelning av den humanitära finansieringen inom EU. Rådet uppmanar potentiella och nya givare att på ett principfast sätt bidra till det humanitära system som FN samordnar. Rådet uppmanar dessutom kommissionen och den höga representanten att konsekvent förespråka stöd för principbaserade humanitära insatser i dialogen med berörda tredjeländer. Rådet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att intensifiera dialogen med FN-systemet om prioriteringen av humanitära resurser. Rådet välkomnar vidare medlemsstaternas och kommissionens arbete med att mobilisera ytterligare principbaserad finansiering från internationella finansinstitut och den privata sektorn, bland annat genom innovativa finansieringsmetoder som bygger på principen om att inte vålla skada.

6. Rådet uttrycker sitt stöd för användningen av fleråriga och flexibla finansieringsarrangemang med humanitära partner. Det välkomnar kommissionens åtagande att öka sådana ansträngningar och understryker vikten av att tillhandahålla kvalitetsfinansiering i linje med Grand Bargain-överenskommelsen. Rådet uppmanar humanitära organisationer att i högre utsträckning använda innovativa lösningar och digitala verktyg för att öka sina åtgärders effektivitet och verkan. Rådet bekräftar behovet av ansvarsfull och etisk datahantering i humanitära sammanhang i enlighet med principen om att inte vålla skada, inbegripet vid alla tillfällen då digitala lösningar används för humanitärt bistånd.
7. Rådet framhåller behovet av att intensifiera stödet till lokala och nationella aktörer och att vara medveten om deras kunskap och erfarenhet i egenskap av aktörer vid frontlinjen som finns på plats före, under och efter nödlägen. Rådet erinrar om behovet av samordnade behovsbedömningar där man utnyttjar dessa lokala aktörers kapacitet. Rådet uppmuntrar till ökade investeringar i lokala icke-statliga organisationer, inbegripet lokala organisationer som leds av kvinnor och kvinnorrättsorganisationer, och till främjande av en rättvis partnerskapspraxis. Rådet understryker vikten av att när så är lämpligt stärka nationella beredskapsstrukturer, nätverk och institutioner, inbegripet men inte begränsat till icke-statliga organisationer, trosbaserade organisationer och välgörenhetsorganisationer samt deras partner. Det betonar också vikten av lokaliseringsagendan som ett sätt att förbättra människors tillgång till lägliga och lämpliga tjänster för att bemöta befolkningsgruppers behov i samband med framväxande, utdragna och bortglömda kriser.

8. Rådet uttrycker djup oro över klimatförändringarnas konsekvenser för humanitära insatser, välkomnar det arbete som utförts för föregripande humanitära insatser och efterlyser en utvidgning av dessa. Rådet bekräftar behovet av riskbedömning och riskanalys som grund för humanitära insatser och för att på ett konsekvent sätt komplettera en behovsbaserad strategi. För att bygga upp och förbättra motståndskraften hos sårbara samhällen, i linje med EU:s nya strategi för klimatanpassning, är det av största vikt att stärka åtgärder och aktörer på klimat- och miljöområdet med utgångspunkt i kopplingen mellan humanitärt arbete, utvecklingsarbete och fredsarbete. Rådet stöder helhjärtat meddelandets mål att integrera åtgärder mot de negativa effekterna av klimatförändringar och miljöförstöring i utformningen och tillhandahållandet av humanitärt bistånd, samt åtagandet att stödja humanitära partners ansträngningar att minska sina miljöavtryck.
9. Rådet bekräftar behovet av en mer konsekvent och effektiv tillämpning och operationalisering av kopplingen mellan humanitärt arbete, utvecklingsarbete och fredsarbete. Det betonar att de olika berörda aktörerna måste arbeta på ett samordnat sätt, med full respekt för de humanitära principerna vid tillhandahållandet av humanitärt bistånd och i full överensstämmelse med sina respektive mandat och mål. Syftet med denna strategi är att gå längre än kortsiktiga insatser och inrikta sig på en långsiktig utveckling genom att främja hållbara lösningar som tar itu med de bakomliggande orsakerna till konflikter och utdragna kriser. Rådet uppmuntrar till gemensamma analyser av behov och sårbarheter samt, i förekommande fall, gemensam planering och programplanering av EU:s egen politik och egna åtgärder. Rådet bekräftar vikten av en konfliktkänslig strategi så att konflikter och kriser inte förvärras av det externa biståndet. EU:s agenda för att driva kopplingen måste bygga på och sprida, bland annat, tillvaratagna erfarenheter från de länder där kopplingen först tillämpats.

10. Rådet välkomnar kommissionens ledarskap när det gäller att integrera utbildning i nödsituationer, särskilt för flickor, som en del av kopplingen mellan humanitärt arbete, utvecklingsarbete och fredsarbete. Rådet bekräftar sitt åtagande att tillhandahålla ökad finansiering för inkluderande livslångt lärande och säker och jämlik utbildning av hög kvalitet på alla nivåer i nöd- och krissituationer, i linje med rådets slutsatser om utbildning i nödsituationer och utdragna kriser som antogs i november 2018. Rådet välkomnar också kommissionens åtagande att fortsätta att utveckla tematisk politik på områden som hälsa, skydd, jämställdhet, funktionsnedsättning, livsmedel och nutrition – inbegripet skolmat – tak över huvudet, vatten, sanitet och hygien, katastrofberedskap och katastrofriskreducering samt metoder för tillhandahållande av bistånd. Rådet välkomnar dessutom att psykisk hälsa och psykosocialt stöd samt välbefinnande har inkluderats i meddelandet och uppmanar alla EU:s humanitära aktörer att på ett strukturellt sätt ta med dessa faktorer i sin planering och programplanering.
11. Rådet bekräftar att det är människor som står i centrum för EU:s humanitära insatser och betonar sitt åtagande att tillgodose behoven hos personer som drabbats av konflikter och humanitära kriser och skydda deras rättigheter och värdighet. En människocentrerad strategi innebär att man tar hänsyn till särskilda grupper som utsätts för större risker, däribland kvinnor, barn och ungdomar, äldre, personer som tillhör religiösa och etniska minoriteter, personer med funktionsnedsättning, tvångsförflyttade personer och flyktingar. Rådet betonar behovet av att verka för att berörda personer aktivt och på ett meningsfullt sätt deltar i beslut som påverkar dem. Rådet upprepar det kritiska behovet av att ge stöd till människor i samband med tvångsförflyttningar, oavsett om orsakerna är naturliga eller framkallade av människan. Rådet framhåller behovet av att det internationella samfundet fortsätter att gripa sig an de bakomliggande orsakerna till tvångsförflyttningarna och behoven hos internflyktingar och värdsamhällen, i syfte att stärka skyddet och biståndet och möjliggöra varaktiga lösningar.

12. Rådet upprepar sitt åtagande att tillgodose kvinnors och flickors behov och skydda deras rättigheter samt att främja jämställdhet, och uppmanar alla humanitära aktörer att integrera detta perspektiv i sina insatser, även i linje med agendan för kvinnor, fred och säkerhet. Rådet betonar vikten av att tillgodose skyddsbehoven hos kvinnor, män, flickor och pojkar och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att aktivt arbeta för att minska sårbarheten och riskexponeringen, bland annat genom att förebygga och begränsa effekterna av sexuellt och könsrelaterat våld, utnyttjande och skadliga sedvänjor.
13. EU fortsätter att helhjärtat stödja främjandet, skyddet och förverkligandet av alla mänskliga rättigheter och ett fullständigt och effektivt genomförande av handlingsplanen från Peking och handlingsplanen från den internationella konferensen om befolkning och utveckling (ICPD) samt resultaten från konferenserna för översyn av dessa, och står fast vid sitt engagemang för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i detta sammanhang. Med detta i åtanke bekräftar EU sitt åtagande att främja, skydda och uppfylla alla människors rätt att – utan diskriminering, tvång eller våld – utöva full kontroll över och fritt och ansvarsfullt besluta i frågor som rör deras sexualitet samt sexuella och reproduktiva hälsa. EU framhåller vidare behovet av universell tillgång till högkvalitativ och överkomlig, övergripande information och undervisning om sexuell och reproduktiv hälsa, inbegripet övergripande sexualundervisning, samt hälso- och sjukvård.

14. Rådet bekräftar sitt åtagande att undvika, och när det är oundvikligt i största möjliga utsträckning begränsa, eventuella oavsiktliga negativa effekter av EU:s restriktiva åtgärder på principbaserade humanitära insatser. Rådet upprepar att EU:s restriktiva åtgärder uppfyller alla skyldigheter enligt internationell rätt, särskilt internationell människorättslagstiftning, internationell humanitär rätt och internationell flyktingrätt. Det understryker vikten av att i EU:s sanktionspolitik fullt ut följer de humanitära principerna och internationell humanitär rätt, bland annat genom att man när så är lämpligt konsekvent inkluderar humanitära undantag i EU:s system för restriktiva åtgärder, och genom att säkerställa att det finns en effektiv ram som humanitära organisationer kan använda för att dra nytta av sådana undantag. Rådet är medvetet om behovet av att ge ytterligare praktiskt stöd och/eller vägledning till humanitära organisationer när det gäller deras rättigheter och skyldigheter enligt EU:s olika sanktionssystem och att fortsätta att främja en dialog mellan alla parter som är involverade i humanitärt bistånd. När så är lämpligt kommer rådet att överväga att låta allvarliga kränkningar av internationell humanitär rätt utgöra skäl för att listas i EU:s sanktionssystem, samtidigt som det säkerställs att detta inte inverkar negativt på humanitära insatser.
15. Rådet uppmanar EU och medlemsstaterna att stärka samarbetet och samordningen, baserat på Team Europe-strategin, för att säkerställa kollektiva och samstämmiga resultat och en större genomslagskraft och därigenom garantera att EU förblir en ledande partner. I samma anda välkomnar rådet förslaget om att utveckla en europeisk humanitär insatskapacitet för att öka EU:s bidrag till ett behovsbaserat fyllande av luckor i de humanitära insatserna, och därigenom möjliggöra ett snabbt tillhandahållande av humanitärt bistånd, i fullständig samordning med befintliga mekanismer och utan överlappning med dessa. Det uppmanar kommissionen att samråda med medlemsstaterna i syfte att inrätta och säkerställa en dialog med FN och relevanta humanitära partner.
16. Rådet stöder EU:s engagemang och viktiga roll i det humanitära biståndet och den fortsatta dialogen med dess medlemsstater och humanitära partner. Rådet välkomnar kommissionens avsikt att anordna ett europeiskt forum för humanitärt bistånd för att främja en strategisk diskussion på hög nivå om humanitära frågor och en fortsatt dialog med sina viktigaste partner från FN-systemet, internationella organisationer, den internationella rödakors- och rödahalvmånerörelsen, det civila samhället och andra givare.